

"... bevisvärdering är ingen exakt vetenskap - det är blott ett tyckande - oavsett om domare eller medicinska rådgivare får avgöra ..."

Detta är berättelsen om hur jag, Lena Susman, sjukgymnast med egen praktik, tvingades lära mig läxan om hur allvarliga nackskador och deras konsekvenser är.

Påkörande bil kom i så hög fart att min bil, som totalhavererade, roterade 180° och blev efter krocken stående i motsatt riktning mot varifrån jag kom.

Med huvudet vridet åt höger i krockögonblicket uppstod akut svåra smärtor - ett tecken på vilka stora krafter min nacke blivit utsatt för. Jag var givetvis glad att jag överlevt krocken även om de akuta smärtorna var förskräckliga.

Med kunskapen jag fått under utbildningen till sjukgymnast, var min första tanke att mina besvär berodde på nackspärr. I min kurslitteratur och av mina lärare hade jag fått uppfattningen att den här typen av skador aldrig blev långvariga - att besvären rätt snart skulle gå över. Men detta stämde inte med verkligheten - varken för mig eller många andra jag senare träffat.

Mitt lidandes historia är ännu ett exempel på hur svårt det är för nackskadade. Vi varken får korrekta diagnoser eller rätt behandling av svensk sjukvård. Utan korrekt diagnos blir vi även illa hanterade av de stora försäkringsbolagen. Dessa har av staten delegerats att hantera trafikskadeförsäkringen, tydligtvis enligt eget gottfinnande.

Mitt bolag var TryggHansa.

Olyckan, som totalt förändrade mitt liv, inträffade för nu tre decennier sedan. Då var jag 30 år gammal, gift och hade en 8 månaders baby, samt två något äldre barn. Jag försörjde mig som privatpraktiserande sjukgymnast.

Trots många utredningar i Sverige förnekades mina skador. Röntgenologer kunde inte korrekt tolka röntgenbilderna på min halskotpelare. Först 1994, många år efter min olycka kunde MRI påvisa att ett diskbräck tryckte på en nerv, vilket förklarade både mina problem med armarna, samt smärtan under skallbenet. Diskbräcksoperationen 1995 löste inte problemet med mina nacksmärtor. Med funktionsmagnetrontgen (fMRI) kunde dr Volle senare visa att det fanns livshotande skador i översta delen av halskotpelaren. Skadorna orsakade både instabilitet i nacken, samt utövade tryck på ryggmärgen både vid framåt- och sidböjning, samt huvudvridning.

Tidigare besked från utredande läkare i Sverige hade alltså inte varit korrekta. Dessutom hade mina skador förlöjligats och förnekats. Som en följd av det hade jag

förvägrats få nödvändig och korrekt behandling av mina livshotande skador. Både dr Volle och neurokirurgen Montazem rekommenderade snar stabiliserande operation, då det fanns en risk för att en för stor rörelse i min halsrygg skulle kunnat ha rubbat huvudet tillräckligt mycket med ett ökat tryck mot hjärnstammen som följd – vilket skulle ha kunnat orsaka akut död.

Först när instabiliteten i min nacke ökade 2009 och jag uppmärksammade de första tecknen på neurologiska problem i mina ben (förlamningar, domningar, samt nedsatt muskelstyrka, värk, etc.) vågade jag begära utredning i Sverige.

Jag hade insett att dessa besvär berodde på tryck mot nervvävnad. Ny MRI gjordes, men konsulterad neurokirurg fann inte att några problem förelåg. Märkligt nog hade inte översta delen av halsryggen (C0,C1,C2) bedömts, trots att besvären måste komma därifrån. Det förvånande svaret jag fick, blev att kunskap om detta väsentliga område saknades hos röntgenläkarna, varför ingen korrekt tolkning kunnat ske. Specialistremiss till läkaren som 1995 opererat mitt diskbräck hjälpte inte. Denne ansåg sig inte kunna ställa korrekt diagnos på skador i det aktuella området. Att instabilitet fastställdes av två neurokirurger och en framstående neuroradiolog, samt att det fanns skriftliga utlåtanden från dessa läkare hjälpte inte.

Professorn i neurologi Hans Link, som tillhörde den skara läkare vilka handplockats ”**ad hoc**” till Whiplashkommissionens läkargrupp, hade tidigare bedömt mitt ärende.

Enligt Försäkringsförbundet (numera Svensk Försäkring) hade deltagarna utvalts som privatpersoner, inte som representanter för de institutioner där de arbetade.

Vid ett möte Nackskadeförbundet hade med professor Gunilla Brodda-Jansen framkom att ingen i gruppen utvalda läkare hade fått något vetenskapligt publicerat i någon ledande facktidskrift gällande nackskador – innan de utvalts till att bli kommissionens ”experter”.

Trots att mina typiska och svåra nackskadebesvär debuterade momentant vid en våldsam krock hade Hans Link bedömt att mitt lidande och skador var så ringa - att invaliditeten skulle sättas till högst 3% (en symbolisk ersättning på 39262 kr för 30 års svårt lidande) med ordvalet ”**till följd av att samtliga besvär som klart mera sannolikt orsakats av olyckan**”. Vilken faktiskt kunskap han egentligen kunde ha, måste ifrågasättas med tanke på den våldsamma krocken och alla mina besvär.

Professor Link hade under lång tid ansvaret för ett mycket stort antal bedömningar åt TSN. Hans yttranden torde haft avgörande betydelse för att ersättningar till många skadedrabbade uteblivit eller som i mitt fall endast blev ytterst symbolisk.

Jag känner mig grymt lurad av TryggHansa, då bolagets försäkringsläkare helt felaktigt hävdade att någon instabilitet i nacken inte existerar. De hade dessutom, utan

analys av de fakta som rådde före olyckan, den kraftiga krocken med omedelbart uppträdande skador, samt utan egen undersökning av den skadade hävdade att nacksmärtorna inte har något samband med trafikolyckan.

Försäkringsbolaget, som fullständigt litat på sina kända specialister, borde i det korta perspektivet vara nöjda med de insatser som dr Hans Göran Hårdemark, specialist i neurologi, samt professor Hans Link, specialist i neurologi, gjort – Trygg-Hansa har så här långt i stort sluppit betala för alla konsekvenserna av mina skador.

Samma sätt gäller för den stora mängd med skadade, vilka drabbats precis som jag, trots Finansinspektionens åsikt att betald försäkringspremie skall betraktas som skriftligt avtal.

Bolaget borde även ha stått för de kostnader jag haft för att få mina skador utredda och opererade. Det var först sedan jag blivit utredd i Tyskland hos dr Volle och dr Montazem som det kunde konstateras att det fanns allvarliga och livshotande skador i min nacke, vilka krävde operation för att inte jag skulle sluta som kronisk invalid.

Sedan min olycka fram till dess att jag nyligen genomgått en operation i Teheran, har mitt liv varit ett enda långt lidande. Operationen befriade mig momentant från 30 års lidande.

Grundläggande fakta: om försäkringsbolag och deras sakkunnigläkare

På Nackskadeförbundets hemsida kan alla läsa hur bolagen samarbetar gemensamt i Trafikskadenämnden (TSN), under former som snarast måste betraktas som att kartell råder. Där kan representanter för andra bolag påverka det egna bolagets ärenden. Med hjälp av bolagsdirektörer fastställs invaliditetstabellernas värden, som domstolar tror bygger på vetenskap. Nackskadeförbundet har av svårt nackskadade, lästa domar, samt ombud – fått bilden att alla trafikförsäkringsbolagen agerar på likartat sätt mot kunderna.

Utåt tycks bolagen konkurrera med varandra med hjälp av diskussion om vem som har lägsta försäkringspremier, samtidigt som de tillsammans styr samhällets uppfattningar om nackskador. Men när sedan en olycka väl inträffar brukar det bli ett annat ljud i skällan.

Trots höga farter och våldsamma krascher brukar bolagens medicinska rådgivare inte dra sig för att skylla på andra orsaker än själva olyckan till uppkomna besvär. Det hjälper inte att de debuterade akut i samband med olyckshändelsen. Rådgivarna tycks inte heller känna igen de typiska nackskadesymtom, som uppstår när halsens och huvudets strukturer i krockögonblicket utsätts för de våldsamma G-krafter när huvudet under några millisekunder i en whiplashliknande rörelse sliter i halsryggens strukturer, samtidigt som hjärnan slår sig ”blodig” mot skallens hårda benstrukturer när blodkärl skadas.

Till följd av skadorna i hjärnans olika delar och instabilitet i nacken uppstår symtom, vilka av de medicinska rådgivarna helst brukar skyllas på ”psykosomatiska besvär” eller ha med den drabbades "inneboende ångest och oro" att göra. Därmed kan medicinskt okunniga domare bibringas uppfattningen att drabbades besvär inte har med själva trafikhändelsen att göra.

Trafikskadeförsäkringen skall endast ersätta för olyckor i trafiken. Genom att med sin ofta höga akademiska status som de medicinska rådgivarna har, när de framför alternativ till faktiska besvär (i domstol benämnda "konkurrerande orsaker", slipper försäkringsbolaget att betala ut ersättning för allt, som inte direkt kan knytas till själva trafikhändelsen.

Att jag liksom många andra i Sverige förnekats ha skador, men kunnat få dem korrekt diagnostiserade i Finland, Norge, Tyskland hjälper ofta inte.

Påståendet att metoderna inte uppfyller svenska krav på ”vetenskap och beprövad erfarenhet” brukar räcka för att försäkringsbolaget skall slippa ersätta drabbade, stämmer inte.

Det saknas en sådan förteckning över vilka metoder som uppfyller dessa krav (det svaret har SBUs professorer Måns Rosén och Nina Rehnkvist givit Nackskadeförbundet).

Då Socialstyrelsens generaldirektör samtidigt har förnekat att svenska läkare har fått tillåtelse att uttala sig om detta begrepp - innebär detta att medicinska rådgivare i domstolar lurar medicinskt okunniga domare att dra fel slutsatser om vad som faktiskt gäller.

Professor Link ansåg att mina skador var så ringa att jag inte skulle behöva få mer än en symbolisk ersättning för ett lidande, som förstört hälften av alla de år jag levat.

Det tycks som att försäkringsläkarnas agerande hänger ihop med att medicinskt okunniga domare skall döma till fördel för inblandade försäkringsbolag - t ex mitt bolag som var TryggHansa.

När dessa förhållanden blir uppenbart för drabbade och deras ombud kommer många åtal att väckas både mot försäkringsläkarna, men även mot bolagen de företräder. Då kommer stora skadestånd att utkrävas för förlorade liv och många års onödigt lidande.

Att ”sakkunniga” medicinska rådgivare i domstol hävdar åsikter, som ansvariga myndigheter förnekar att de gäller, visar hur orättfärdigt det svenska rättsväsendet fungerar, samt vilka brister som råder även på det området.

Sättet på vilket försäkringsbolagen vinner varierar något från fall till fall, men bygger hela tiden på att svenska domstolar inte dömer på faktisk internationellt accepterad vetenskap, utan på osakkunnigt framförande i domstol, samt på ett tyckande av domare vilka saknar nödvändig medicinsk kunskap för att förstå att den bevisvärdering som domsluten ofta grundas på är felaktig eller rent av att okunnighet föreligger hos sakkunnigläkarna.

Av svar Nackskadeförbundet fått från alla typer av domstolar (även förvaltningsdomstolar) framgår att domarna dömer på parternas argument, samt vilken parts sakkunnigläkare de tror besitter den största kunskapen, d v s dem med de finaste akademiska titlarna.

Ovidkommande påståenden utan samband med själva olyckan brukar regelbundet förekomma. Ofta skylls på besvär som fanns i drabbades barnjournaler, trots att många år passerat sedan dess - utan att några besvär alls existerat.

Neurologiska symtom orsakas ofta av att hjärnskador uppstått beroende på de kraftiga slitningarna som uppstår när hjärnan i krockögonblicket dunkar mot skallens hårda benstrukturer, samt att blodkärl slits sönder. Sådana symtom brukar av medicinska rådgivare skyllas på att drabbade skulle lida av ”psykosomatiska besvär” och inte bero på själva olyckan.

Sådana påståenden kan alltså räcka för att en nackskadad skall förlora, trots att besvären startade i samband med inträffad olycka).

Att röntgenläkare, ortopedier och neurologer på kända sjukhus, t.ex. Karolinska, missat livshotande skador, vilka först efter år av plågor kunnat diagnostiseras i utlandet - tycks inte imponera på medicinskt okunniga domare.

Taktiken tycks vara att försäkringsbolagens medicinska rådgivare jämför livshotande nackskador med enkla och okomplicerade hand- eller fotledsstukningar, samt att de ogenerat fortsätter att missbruka de etiska riktlinjer, vilka enligt både Hippokrates och Socialstyrelsen skall gälla mellan läkare och deras patienter.

Att en sådan typ av verksamhet, som jag ovan beskrivit kan tillåtas få fortgå år efter år i ett samhälle, som brukar anse sig vara rättssäkert och vara mån om att ta väl hand om alla sina svagaste medborgare - förefaller mycket märkligt.

Upprepad information om dessa förhållanden till riksdagens och regeringens alla ledamöter har under flera års tid inte medfört någon ändring när det gäller **den gränsöverskridande vård vi utlovats under en lång följd av år!**

Den gränsöverskridande vården svenska medborgarna utlovats har t o m motarbetats av ledande politiker som t ex Margot Wallström ...